

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Освітня програма	33674 Екологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

09.11.2021 р.

Справа № 1405/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,
Грановська Людмила Миколаївна,
Дмитрів Григорій Степанович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Коваленко Ігор Миколайович,
Кохтич Людмила Михайлівна,
Максименко Надія Василівна,
Михайленко Владислав Іванович,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33674
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Дана освітня програма подається як освітньо-професійна, що підкреслює специфіку промислово-розвинутого регіону Донбасу. В той же час такий статус звучує широко за охопленням предметну область «101 Екологія» до суто інженерної специфіки, що в цілому не є недоліком. Відтак, цілі ОПП відповідають місії, стратегічному баченню, стратегічним напрямкам розвитку Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, визначеної у відповідному документі (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roky.pdf>).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Визначною рисою даної ОПП є багаторічні напрацьовані зв'язки з роботодавцями та партнерами, серед яких потенційні роботодавці (ПрАТ «Сєверодонецький ОРГХІМ»), та кафедра біотехнології, біофізики та аналітичної хімії Харківського політехнічного інституту. Студенти також брали участь у розгляді та затвердженні ОП. Отже, позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та результатів навчання ОП враховані.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Зважаючи на промислову специфіку регіону треба констатувати, що розробники ОПП налагодили міцні зв'язки з головними роботодавцями - ПрАТ «Сєверодонецький ОРГХІМ», ТОВ «Хімтехнологія», ТОВ НВП «Зоря», ПрАТ «Хімпроект», зустріч з представниками яких підтвердила високу запитаність у випускниках ОП. З урахуванням пропозицій роботодавців вносяться зміни до ОПП (введені ОК «Сучасні природоохоронні технології та об'єкти», «Системний аналіз якості навколишнього середовища»). Проте, в ОПП недостатньо враховується досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Порівняльний аналіз освітніх параметрів даної ОПП та СВО дозволяє стверджувати про високу відповідність ОПП вимогам стандарту 101 «Екологія» (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-magistr.pdf>)

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження. Обсяг освітньої програми редакції 2020, 2021 року складає по 90 кредитів ЄКТС. Розподіл обов'язкових та вибіркових компонентів відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) зміст освітньої програми має чітку структуру в контексті загального часу навчання (за семестрами/роками). Освітні компоненти (далі ОК) поділено на обов'язкові та вибіркові. Обов'язкові ОК (67 кредитів) включають комплексний курсовий проект (1,5 кредиту ЄCTS), переддипломну практику (7,2 кредити ЄCTS), підготовку кваліфікаційної роботи магістра (13,8 кредиту ЄCTS). На вибіркові компоненти ОП припадає 23 кредити ЄCTS. Проаналізувавши ОНП, НП, звіт СО, звіт ЕГ, відповідь ЗВО та інші супровідні матеріали за справою (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) (blob:<https://office.naqa.gov.ua/25ab8300-6c03-4b0a-9a65-ac70528a8db0>), ГЕР дійшла висновку, що ОНП відповідає вимогам, особливо стосовно посилань на законодавчі та нормативні документи, які доводять, що вибір кредитів на ОК 4 та 5 (1,5 кредити) являє предмет автономії ЗВО. Те ж саме стосується відповідності змісту ОК компетентностям і ПРН. В документах, що наводяться ЗВО в (blob:<https://office.naqa.gov.ua/25ab8300-6c03-4b0a-9a65-ac70528a8db0>), а саме, РПНД «Системний аналіз якості навколишнього середовища», «Методологія та організація наукових досліджень» наведені окремі теми які забезпечують виконання ПР 6. Щодо забезпечення ПР6 освітнім компонентом №3 то сама її назва «Основи педагогіки вищої школи» вже за назвою (і за змістом) не передбачає знайомство з такими методами (РП6: «Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання»). Стосовно інших зауважень ЕГ, відносно відповідності ОК відповідним компетентностям і ПРН аргументація ЗВО у відповідях на зауваження ЕГ була переконливою. Єдиною похибкою, яку визнає ЗВО можна вважати технічну похибку: «З зауваженням щодо відсутності ПР06 у силабусі ОК3 «Основи педагогіки вищої школи» згодні. В ОПП «Екологія» в таблиці 4 була припущена технічна помилка: позначка повинна стояти у ПР08, а не у ПР06» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/25ab8300-6c03-4b0a-9a65-ac70528a8db0>). Але ця похибка не є критичною і не потребує великої кількості часу для виправлення. Отже, можна зробити висновок про відповідність підкритерію вимогам але з незначними зауваженнями, які можна усунути в короткий термін. Вони є стимулом для підвищення активностей всіх учасників освітнього процесу за спеціальністю, що сприятиме систематичному аналізу і впровадженню інноваційності та підвищенню якості освітньої діяльності за ОП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП загалом відповідає предметній області, визначеної у СВО для спеціальності 101 «Екологія». Проте, детальне знайомство з цією ОПП, самоаналізом, ОК та публікаціями НПП дозволило зробити висновок про віддання пріоритетів у дослідженні (а отже і у викладанні) природно-техногенним системам порівняно з природними. Зважаючи на промислову специфіку регіону це цілком зрозуміло, проте не відміняє саму суть екології як науки про «взаємовідносини живих організмів і екосистем з середовищем». Станом на сьогодні зміст ОПП, склад і кваліфікація НПП, наукові публікації більше відповідають предметній області 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Проте, вже сьогодні є певні зрушення у бік дослідження живих систем. Так, д.т.н., професор, Суворін О.В. є керівником і виконавцем декількох госпдоговірних тем (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/4513/view>): - Розробка науково-біологічного обґрунтування та режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, розташованого в межах населеного пункту с. Донцівка, на території, яка за даними державного земельного кадастру враховується в Донцівській сільській раді Новопсковського району Луганської області (30.05.2018 - 27.08.2018); - Розробка науково-біологічного обґрунтування та режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, розташованого на території Тимонівської сільської ради, Троїцького району Луганської області (11.06.2018 - 21.09.2018); - Розробка науково-біологічного обґрунтування та режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, розташованого на території Містківської сільської ради, Сватівського району Луганської області (13.08.2018 - 30.11.2018); - Розробка науково-біологічного обґрунтування та режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, розташованого на р. Дуванка в басейні р. Сіверський Донець біля с. Верхня Дуванка Сватівського району Луганської області (04.09.2017 - 10.04.2018р); - Розробка науково-біологічного обґрунтування та режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, розташованого на території Лиманської сільської ради (с. Проїждже), Старобільського району Луганської області (17.09.2019 - 31.03.2020).

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Незважаючи на наявність в цілому механізмів формування індивідуальної освітньої траєкторії, ця процедура відповідно до (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) вимагає удосконалення. Аналіз ЕГ даних ІНПЗВО засвідчив однакові вибірккові дисципліни в 1 (ВК1 та ВК2) та 2 (ВК3 та ВК4) семестрі здобувачів 2021 та 2020 року вступу.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) у ЗВО наявні відповідні матеріали (договори баз практик, звіти про проходження практики). Крім того, інтерв'ювання здобувачів та роботодавців підтвердили проходження практик на підприємствах, що дозволило зробити висновок про високий рівень практичної підготовки здобувачів.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) можна констатувати достатній рівень набутих соціальних навичок у здобувачів та випускників.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) встановлено відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження чи перевантаження. Також відсутні скарги на нестачу часу на самостійну роботу.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

У ЗВО наявне Положення про організацію освітнього процесу за дуальною формою навчання у СНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора СНУ ім. В. Даля № 155/14.07-01 від 31.08.2020 р.) (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-dualnu-formu-.pdf>). Проте на сьогодні підготовка здобувачів освіти за дуальною формою освіти на ОП «Екологія» не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому для здобуття вищої освіти у СНУ ім. В. Даля в 2021 році логічно структурованими, чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень та ознак (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Pravylapryjomu-2021-vid-25-06-2021.pdf>).

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Програма фахового вступного випробування щорічно оновлюється та оприлюднюється на сайті ЗВО. До формування програми залучені провідні викладачі групи забезпечення. Зміст програми включає розділи (зокрема, «Загальна екологія та неоекологія», «Природоохоронне законодавство та екологічне право», «Техноекологія» та інші). Отже, правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою Екологія враховують особливості ОПП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на ОП Екологія відсутні. Проте, в ЗВО розроблені Правила визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, які регламентуються низкою документів.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під

час реалізації освітньої програми

Приклади визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті на ОП Екологія відсутні. Проте, Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються Положенням про порядок зарахування освітніх компонент та результатів неформальної освіти і визначення та ліквідації академічної різниці, яке оприлюднене на офіційному сайті ЗВО у вкладці Нормативно-правової документації та є загальнодоступним.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Поряд із традиційними методами навчання та викладання впроваджуються інноваційні (метод проблемного викладання, дослідницький метод та ін.). Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) в цілому форми та методи навчання сприяють досягненню програмних результатів навчання і здобувачі освіти ними задоволені.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Цьому сприяє система e-Campus, в якій розміщені: графік навчального процесу, розклад, індивідуальний навчальний план, каталог дисциплін вільного вибору, силабуси, робочі програми, інформаційні та методичні ресурси з кожного освітнього компоненту ОП, методичні вказівки до виконання різних видів робіт (зокрема, до проходження переддипломної практики, виконання кваліфікаційної роботи).

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Під час реалізації ОП Екологія забезпечується поєднання навчання і досліджень (виконання комплексного курсового проєкту та підготовка кваліфікаційної роботи; застосування експериментальних установок під час проведення лабораторних роботах, в курсовому та дипломному проєктуванні; участь у Всеукраїнських конкурсах студентських робіт, тощо).

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В цілому, зміст ОК формується з урахуванням результатів стажування та наукових досягнень і сучасних практик (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/kafedra/novini/onlain-zakhid-shvedski-rishennia-povodzhennia-z-pobutovimi-vidkhodami-ia-kii-dosvid-mozhe-buti-zastosovani-v-ukrayini/>). Проте, знайомство з РПНД та силабусами засвідчило нерегулярність поновлення списку використаних джерел, особливо результатами власних наукових досліджень авторів: - Іноземна мова (англійська мова) (Давіденко Н.О.) – жодної публікації у списку рекомендованих джерел (blob:<https://office.naqa.gov.ua/96e97db1-779a-4f4b-b85f-71d5c8f5b12e>); - «Екологічна політика та екологічний аудит.»(к.геол.н., доц., Лисиця В.Є., к.т.н., доц., Зубцов Є.І.) – жодної публікації у списку рекомендованих джерел (blob:<https://office.naqa.gov.ua/f60e7d1e-7a29-4eeb-b315-296126fed52c>); - «Екологічна стандартизація та сертифікація» (к.геол.н., доц., Лисиця В.Є., к.б.н., доц., Блінова Н.К.) – один посібник, датований 2009 роком (Блінова Н.К., Мохонько В.І., Саломашіна С.О., Суворін О.В. Екологічна стандартизація і сертифікація: Навч. посібник. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. – 124 с.) (blob:<https://office.naqa.gov.ua/13d57481-c8d3-464c-a8a5-3a8fda339db2>); - «Стратегія сталого розвитку» (к.геол.н., доц., Лисиця В.Є., к.геол.н., доц., Мохонько В.І.) – жодної публікації у списку рекомендованих джерел (blob:<https://office.naqa.gov.ua/33d18996-b418-41e2-ad46-83c671cd3357>); - «Системний аналіз якості навколишнього середовища» (к.геол.н., доц. Мохонько В.І.) (Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища : підруч. / Г. І. Гринь, В. І. Мохонько, О. В. Суворін та ін. – Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 420 с.); - Сучасні природоохоронні технології та об'єкти (Суворін О.В.) – в списку рекомендованих джерел найновіше – «Фізико – хімічні основи технології очищення стічних вод. /Під ред.. Запольського А. К. – Київ: Лібра, 2000. – 551 с.», решта 70-ті та 80-ті роки. - жодної публікації у списку рекомендованих джерел (blob:<https://office.naqa.gov.ua/f65b1614-ca00-44b8-b0bf-f770353c8154>); - Методологія та організація наукових досліджень (Суворін О.В.) – «Суворін А.В., Ганжа С.М., Суворіна В.І., Доценко А.Д. Основи наукових досліджень та наукова інформація. Навчальний посібник. Луганськ,

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) здобувачі освіти демонстрували обізнаність у питаннях міжнародної академічної мобільності і наводили приклади її реалізації іншими студентами, проте наразі не скористались цими можливостями через карантинні обмеження. Проте, Учасники освітнього процесу мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних SCOPUS, Web of Science, а також понад 50 ресурсами відкритого доступу (http://library.snu.edu.ua/index/resursi_vidkritogo_dostupu/0-158). Викладачі також беруть участь у наукових дослідженнях в рамках Міжнародного фонду «Відродження» за фінансової підтримки Швеції (https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2021/06/zvit_igs-donbasu-i-dovkillya_compressed_16062021.pdf).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Інформація про форми контрольних заходів у повному обсязі відображена в силабусах, які представлені у вільному доступі на сайті структурного підрозділу (кафедра хімічної інженерії та екології) та робочих програмах навчальної дисципліни, які разом із силабусами представлені в електронному ресурсі ЗВО eCampus СНУ імені В. Даля Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться здобувачам заздалегідь. Зокрема, 1) при формуванні індивідуального плану; 2) кожним викладачем дисципліни на перших заняттях; 3) при ознайомленні з силабусами дисциплін, які знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри, а також в системі e-Campus. Вони є чіткими та зрозумілими для здобувачів освіти.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форма атестації здобувачів вищої освіти за ОП Екологія, а саме – публічний захист кваліфікаційної роботи, відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для другого (магістерського) рівня. Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) результати анкетування студентів щодо викладання освітніх компонентів свідчать про прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання викладачами групи забезпечення ОП Екологія. У ЗВО діють чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО діють чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, процедура яких регламентується Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля та Положенням про екзаменаційну комісію у СНУ ім. В. Даля.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Усі учасники освітнього процесу під час зустрічей демонструють обізнаність у питаннях дотримання академічної доброчесності при реалізації ОП та в науковій та навчально-методичній роботі викладачів. Кваліфікаційні роботи здобувачів освіти перевіряються на плагіат з використанням сервісів компанії ТОВ «Антиплагіат», а саме AntiPlagiarism.net та онлайн-сервісу Unicheck. Політика та процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО регламентуються Положенням про запобігання та виявлення академічної недоброчесності СНУ ім. В. Даля, яке є у вільному доступі на офіційному сайті.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) НПП володіють достатнім рівнем відповідності академічної кваліфікації (зокрема профільної освіти, наукового ступеню, наукових публікацій) та професійного досвіду (в т.ч. стажування, підвищення кваліфікації) освітнім компонентам, що дозволяє забезпечити фахове викладання на ОП. В той же час, як відмічалось в аналізі критерію 2, як у кваліфікації за освітою, тематиці підвищення кваліфікації, так і в публікаціях НПП спостерігається певний наголос власне на дослідженні екологічного змісту техногенних об'єктів і процесів. Це було перевірено на прикладі лідера наукової школи – професора Суворіна. Зміст його публікацій встановлений через профіль у ГУГЛ-академії (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Bo4AO7UAAAAAJ>) не має відношення до 101 «Екологія» і також переважно хіміко-технологічного змісту.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) конкурсний добір проводиться на засадах відкритості та об'єктивності, обґрунтованості, колегіальності прийняття рішень. Цьому сприяють відповідні нормативні документи: «Положення про порядок проведення конкурсного відбору...».

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

При реалізації ОП ЗВО активно співпрацює з місцевими роботодавцями: укладено договори про співпрацю, співробітництво, проходження практики. Зокрема, базами для проходження практик є: ПрАТ «Сєверодонецький ОРГХІМ», ТОВ «Науковий центр вивчення ризиків «РІЗІКОН», ТЗОВ «Продмашстрой», ТОВ «Хімтехнологія», ТОВ НВП «Зоря», ПрАТ «Хімпроект», Клініко-діагностичний Центр «ФАРМБІОТЕСТ», Луганський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, ТОВ НВП «ДНІПРОЕНЕРГОСТАЛЬ», Управління екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Це провідні спеціалісти Управління екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації, ПрАТ «Сєверодонецький ОРГХІМ». Проте в зв'язку з карантинном такі контакти є не до кінця реалізованими (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>).

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У ЗВО діє Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти ЧНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора ЧНУ ім. В. Даля №95-20 від 01.06.2020 р.) (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-46/>). ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації та стажування викладачів не рідше як один раз на п'ять років зі збереженням середньої заробітної плати. Є конкретні приклади.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

В ЗВО діє Положення про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр та навчально-наукових інститутів (факультетів) ЧНУ ім. В. Даля (затвердженого наказом ректора ЧНУ ім. В. Даля № 15/17 від 02 лютого 2021 року, <https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-10/>). Оцінка професійної майстерності НПП здійснюється шляхом проведення щорічного конкурсу «Кращий за професією», у відповідності до Положення про конкурс «Кращий за професією» (затвердженого наказом ректора ЧНУ ім. В. Даля № 99/2 від 10.04.2019 року, <https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-90/>). Є конкретні приклади.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) фінансових, матеріальних та технічних ресурсів ЗВО достатньо для досягнення цілей ОП та ПРН.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ до інфраструктури: інформаційних ресурсів, бібліотеки, лабораторій, комп'ютерного класу, читального залу. Платних послуг у ЗВО (окрім харчування) – не виявлено.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище безпечне для життя та здоров'я. Для підтримання психічного здоров'я здобувачів у ЗВО функціонує науково-практичний Центр медико-соціальних психотехнологій (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-83/>). У корпусі є декілька фізичних скриньок довіри, а також електронна скринька довіри, звернення до яких є анонімними (за бажанням здобувачів) та розглядаються спеціальною комісією (<https://snu.edu.ua/skrynka-doviry/>).

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Згідно (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) робляться відповідні опитування щодо задоволеності підтримки здобувачами які викладені на сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/d5/70/d570c8e1-7355-4cde-94e0-ec4b1322aac3/opituvannia_zdobuvachiv_vishchoyi_osviti_shchodo_rivnia_zadovolenosti_pidtrimkoiu.pdf). Підтримка здобувачам надається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в СНУ ім. В. Даля (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-82/>).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Право на освіту для осіб з особливими освітніми потребами викладено у Правилах прийому для здобуття вищої освіти (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Pravyla-pryjomu-2021-vid-25-06-2021.pdf>, особливості на сторінках 28, 36). За ОП Екологія магістерського рівня такі здобувачі не навчаються.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За ОП Екологія конфліктних ситуацій виявлено не було. Проте СНУ розробив низку документів та послідовно дотримується всіх інструкцій, це: Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-108/>), Кодекс академічної етики (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-111/>), Положення про запобігання та протидію булінгу (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-110/>), Антикорупційна програма (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-93/>).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначені в відповідних документах. Затвердження відбувається починаючи із оприлюднення проекту ОП не пізніше ніж за місяць на сайті ЗВО, розроблення портфоліо ОП (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/>), формування службової записки на ім'я ректора, розгляд Вченою радою проекту ОП та затвердження. Моніторинг ОП включає в себе Зовнішнє оцінювання ОП (акредитація, наприклад, суміжних ОП), внутрішнє оцінювання якості ОП (самоаналіз гарантом та формування звіту з недоліками та рекомендаціями, пропозиціями). Періодичний перегляд відбувається на підставі ініціативи і пропозиції гаранта ОП, членів групи забезпечення, стейкхолдерів, результатів оцінювання якості або об'єктивних зміни інфраструктури тощо.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Згідно Положення про освітні програми (<https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-OP.pdf>) студентське самоврядування залучено до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення. Також враховуються результати опитувань здобувачів (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/rezultati-opituvan/>).

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОП шляхом надання пропозицій на розширених засіданнях кафедри. Роботодавці надають пропозиції щодо навчання процедурі ОВД, а також запропонували поглибити навчання технологіям в контексті забезпечення екологічної безпеки. Врахування інтересів роботодавців також відбувається при проведенні ярмарку вакансій, який щорічно організовується в СЧУ (<https://snu.edu.ua/?p=12407>).

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В ЗВО діє Центр розвитку кар'єри (https://snu.edu.ua/career_development_center/) займається сприянням працевлаштуванню випускників, розвитку кар'єри та наданням консультацій. Центр збирає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників та аналізує отримані дані. Підтримка зв'язку для отримання інформації відбувається через соціальні мережі та анкетування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdvUM_PfHG3N5cSIOR0o8npQKu4mzdaXDHjSnBfZi88ZioA/viewform), результати якого викладені на сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/00/36/003601d7-963b-46de-b1fb-89f7a53a4066/anketa_dlia_vipusknikiv_ekologija_magistri.pdf).

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Виявлення недоліків відбувається за допомогою опитування стейкхолдерів (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/rezultati-opituvan/>), аналізу відгуків роботодавців (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/vidguki-robotodavciv/>), звернень через скриньку довіри або усне спілкування. Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) суттєвих недоліків системою забезпечення якості ЗВО виявлено не було.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) ОП «Екологія» магістерського рівня акредитується вперше. В той же час в ВСО (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/4513/view>) зазначається, що: «Випускова кафедра хімічної інженерії та екології має багаторічний досвід підготовки висококваліфікованих фахівців спеціальності 101 Екологія (підготовка фахівців-екологів започаткована у 1995 р.), в тому числі за другим (магістерським) рівнем вищої освіти».

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Виконання даного критерію регламентується рядом документів, зокрема, «Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-4/>). Згідно з (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) здобувачі та самоврядування підтвердили існування культури якості у вигляді лояльного відношення між всіма членами освітнього процесу та різними підрозділами.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Такі права та обов'язки регламентуються рядом внутрішніх документів. Вони є легкодоступними, зрозумілими і чіткими: «Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом СНУ (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-95/>), «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-82/>), «Статут СНУ» (<https://snu.edu.ua/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-94/>). Всі вони викладені на сайті.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Пропозиції надаються через усне спілкування, участь у розширених засіданнях кафедри, надання рецензій та відгуків (<http://deps.snu.edu.ua/uk/fakultet-inzheneriyi/kafedra-himichnoyi-inzheneriyi-ta-ekologiyi/akreditaciya/osvitnya-programa-101-ekologiya/vidguki-robotodavciv/>). Згідно з (<https://office.naq.gov.ua/v1/form/4070?index=1>) роботодавці, випускники та студенти були вчасно ознайомлені та надали свої пропозиції щодо вдосконалення змісту ОП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОПП програма 101 «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти викладена на офіційному сайті ЗВО (http://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/dd/4b/dd4b8227-7004-46ca-adf7-5ec26467194e/opys-op_101-ekologiya.pdf) і супроводжується відповідним механізмом (портфоліо) вільного ознайомлення з нею.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення

наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Намагатись використовувати досвід аналогічних іноземних програм, у частині впровадження новітніх технологій та наукових досягнень на світовому рівні 2. Подальше удосконалення ОПП шляхом впровадження ПРН, які будуть забезпечувати фахові компетентності, власне екологічного (а не технологічного) спрямування, зокрема проведення екологічних досліджень в аграрному секторі регіону, що заявлено в ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Удосконалити зміст ОПП, наблизивши його до специфіки і духу сучасної екології з наголосом на дослідження живих природних систем різної структури і рівня організації. 2. Забезпечити повноцінне формування індивідуальної освітньої траєкторії, розширивши можливості здобувачів щодо вільного вибору елективних дисциплін. 3. Розглянути можливість впровадження дуальної освіти, враховуючи особливості ОП та можливості підприємств регіону.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Сприяти донесенню інформації про академічну мобільність та неформальну освіту через її оприлюднення на сайті структурного підрозділу (базової кафедри).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Забезпечити досягнення ПР6, ПР12, ПР24 у повному обсязі, зокрема через оновлення бази літературних джерел в РПНД та силабусах; ширше використовувати результати власних досліджень викладачів при викладанні ОК; актуалізувати діяльність Ради молодих вчених для здобувачів освіти за ОП Екологія.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Ширше запроваджувати тестування з використанням комп'ютерної техніки при оцінюванні результатів навчання, що в свою чергу полегшить можливість перевірки на плагіат курсових та інших видів робіт здобувачів освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

При складанні перспективних планів підвищення кваліфікації врахувати необхідність наближення ОПП до, власне, екологічного (а не технологічного) змісту.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Впровадити анонімні опитування та викладати їх результати щодо конфліктних ситуацій, проявів дискримінації, сексуальних домагань, нетолерантності, залучити до складання та затвердження відповідних анкет студентське самоврядування.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Підвищити ефективність внутрішньої системи якості освіти в ЗВО у питаннях моніторингу ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Вдосконалити механізм отримання зауважень та пропозицій, що надійшли від стейкхолдерів; довершити англomовну версію сайту.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ